

PRODUKCJA I HANDEL WĘGLEM KAMIENNYM W 2010 ROKU

Węgiel stabilizatorem gospodarki

Po regresie roku 2009 gospodarka światowa wykazała symptomy określonego ożywienia, szczególnie w krajach zrzeszonych w OECD. W tychże ramach produkcja przemysłowa wzrosła o 8,2%, zaś produkt społeczny brutto wzrósł o około 3%. W skali globalnej przyrost tego wskaźnika oszacowano na 5%.

Ekspertzi zakładają kontynuację tego trendu w roku 2011 i w latach następnych. Dotąd nie opanowano jednak problemów w sektorach finansów i bankowości; rynek kapitałowy daleki jest od funkcjonowania w ramach umożliwiających formułowanie prognoz o niewielkim chociaż poziomie prawdopodobieństwa realizacji. W przestrzeni OECD (Organization for Economik, Cooperation and Devolopment / Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) rośnie bezrobocie i zadłużenie szeregu państw. Pozytywny wpływ – o sile zależnej od uwarunkowań szczególnych - wywiera wdrażanie narodowych programów antyrecesyjnych oraz utrzymująca się relatywna odporność na oddziaływanie kryzysu wiodących krajów progowych, szczególnie obszaru azjatyckiego, Ameryki Łacińskiej i Australii. Skutki o wektorze przeciwnie skierowanym wywołują niepokoje polityczne w krajach arabskich, prowadzące m.in. do podwyższenia ceny ropy naftowej.

Pierwsze oszacowania wykazały, że ogólnoswiatowe zużycie energii w roku 2010 osiągnęło poziom sprzed dwóch lat, co jest następstwem wyżej wspomnianego ożywienia gospodarki. W stosunku do roku 2009 zużycie energii, liczone w jednostkach węgla umownego – SKE – zwiększyło się z 15,9 mld ton do 16,6 mld ton, co oznacza przyrost wielkości 4,3%. Struktura zużycia ukształtowała się następująco: ropa naftowa – 34%, węgiel (łącznie kamienny i brunatny) – 32% (+ 1,0% do wyniku roku poprzedniego), gaz ziemny – 23%, energia jądrowa – 5% (- 1,0%); pozostałe nośniki – 6%.

Światowe wydobycie węgla kamiennego wzrosło w omawianym okresie o kolejne 620 milionów ton – osiągając wielkość 6,720 miliardów ton, w tym 0,9 mld ton węgla koksującego. Rozmiary wydobycia w krajach o znaczących wielkościach produkcji podano w tabeli 1.

Tabela 1. Wydobycie węgla kamiennego na świecie (mln ton) w latach 2006-2010

Producent	Wykonanie w latach				Wynik 2010 Wynik 2009
	2006	2008	2009	2010	%
Unia Europejska	168,1	147,3	134,7	134	99,5
w tym:					
Polska	95,2	84,4	78,0	77	98,7
Niemcy	23,8	19,1	15,0	14	93,3
W. Brytania	18,5	18,1	18,4	18	97,8
Republika Czeska	13,4	12,7	11,0	12	109,1
Hiszpania	11,6	10,0	9,5	9	94,7
Rumunia	2,7	2,5	2,2	2	90,9
ChRL	2.326,0	2716,0	2.910,0	3.410	117,2
USA	1.066,0	1007,0	983,0	982	99,9
Indie	390,0	465,0	532,0	537	100,9
Australia	309,0	334,0	344,0	355	103,2
Indonezja	199,0	234,1	280,0	325	116,1
Federacja Rosyjska	234,0	275,0	250,0	255	102,0
RPA	245,0	252,3	247,3	250	101,1
Kazachstan	92,0	90,0	80,0	104	130,0
Ukraina	80,0	78,0	72,0	76	105,6
Kolumbia	64,0	73,5	72,9	75	102,9
Wietnam	38,9	38,9	43,0	50	116,3
Kanada	29,9	38,0	28,0	33	117,9
Korea Płn.	27,2	25,1	24,6	25	101,6
Meksyk	11,5	11,5	10,6	b.d.	-
Pozostałe	70,4	64,3	87,9	109	124,0
Ogółem	5.351,0	5.850,0	6.100,0	6.720,0	110,2

Źródło: Verein der Kohlenimporteure, Jahresbericht 2011, Fakten und Trends 2010/2011 (Zrzeszenie Importerów Węgla, Sprawozdanie za rok 2010, Fakty i Trendy 2010/2011), Hamburg, maj 2011, (www.kohlenimporteure.de). Ze źródła tego korzystano również przy sporządzeniu kolejnych tabel.

Uwagi: 1. Dane za rok 2010, częściowo także za rok 2009, nie są ostatecznie zweryfikowane.

2. b.d. - brak danych

Ogólnoświatowa produkcja węgla zwiększyła się w ostatniej dekadzie o 86% – co oznacza przyrost o rozmiarach 3,1 miliardów ton. Decydujący w tym procesie jest udział górnictwa Chińskiej Republiki Ludowej, które jedynie w przedziale lat 2005-2010 podwyższyło swe wydobycie o 1,2 mld ton. Skokowe przyrosty wydobycia odnotowano ponadto w Indiach i Indonezji, stosownie mniejsze w Wietnamie i Mongolii.

Kraje określane jako progowe i rozwijające się, dążące do zbliżenia poziomu życia swych mieszkańców do standardów społeczeństw państw uprzemysłowionych kształtujących określone wzorce, wykazują niezmiernie wysokie zapotrzebowanie na energię. Międzynarodowa Agencja Energii (International Energy Agency – IEA) szacuje, iż 1,4 miliardów ludzi – więcej niż 20% zaludnienia globalnego – nie ma dostępu do energii elektrycznej. Podany przykład, jeden z wielu ilustrujących nierównowagę w dostępie do źródeł energii, wystarczająco uwypukla przyczyny negatywnego nastawienia tych krajów do problematyki oszczędzania energii i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych według wyobrażeń europejskich. Priorytetem w tej grupie krajów jest zaspokojenie podstawowych potrzeb swych mieszkańców w zakresie żywienia, zaopatrzenia w wodę i w energię elektryczną.

Międzynarodowa Agencja Energii – IEA – w opracowaniu World Energy Outlook z 2010 roku zaprezentowała trzy scenariusze rozwoju zapotrzebowania na energię w perspektywie roku 2035 różniące się zakresem uwzględnienia aspektów polityki ochrony klimatu i bezpieczeństwa energetycznego. Preferencyjny scenariusz (główny) nazwany New Policies Scenario, zakłada globalny przyrost zapotrzebowania na energię o 36%, do poziomu 24,0 mld ton paliwa umownego w przedziale lat 2008-2035, co określa średni coroczny przyrost o wielkości 1,2%.

Popyt na węgiel rośnie w każdej z tych prognoz aczkolwiek z dynamiką znacznie zróżnicowaną. **W skali globalnej węgiel pozostaje jednak w perspektywie roku 2035 głównym paliwem stosowanym przy wytwarzaniu energii elektrycznej.**

Zużycie energii elektrycznej wzrośnie według wspomnianych prognoz o 75% w omawianym okresie. W Chińskiej Republice Ludowej popyt na energię elektryczną wzrośnie trzykrotnie, przy czym udział węgla w produkcji tej energii wyniesie 40%.

Ponieważ rosnące ilości węgla kierowane są do (w większości nowych) elektrowni, ogromnego znaczenia nabiera opracowanie i wdrożenie zmodyfikowanych technologii ograniczających negatywny wpływ emisji, szczególnie dwutlenku węgla, na parametry klimatu glo-

Tabela 2. Światowy handel węglem w latach 2006-2010

Eksporter (Państwo)	Wykonanie w latach			
	2006 mln ton / %	2008 mln ton / %	2009 mln ton / %	2010 mln ton / %
Australia	237 / 27,6	261 / 28,1	273 / 29,8	300 / 28,5
Indonezja	171 / 19,9	202 / 21,7	230 / 25,1	277 / 26,3
Federacja Rosyjska	89 / 10,4	95 / 10,2	90 / 9,8	87 / 8,2
USA	46 / 5,4	74 / 7,9	53 / 5,8	74 / 7,0
Kolumbia	58 / 6,8	69 / 7,4	66 / 7,2	72 / 6,8
RPA	69 / 8,0	63 / 6,8	63 / 6,9	68 / 6,5
Kanada	28 / 3,3	33 / 3,5	28 / 3,1	34 / 3,2
Kazachstan	25 / 2,9	25 / 2,7	25 / 2,7	22 / 2,1
ChRL	63 / 7,3	45 / 4,8	23 / 2,5	19 / 1,8
Polska	15 / 1,8	8 / 0,9	9 / 1,0	14 / 1,3
Pozostałe	27 / 3,2	36 / 4,0	31 / 3,4	65 / 6,2
Ogółem	858 / 100,-	930 / 100,-	916 / 100,-	1.053 / 100,-

balnego. Bez zastosowania metod zakresu z tzw. CCS niemożliwa jest redukcja emisji CO₂ w krajach bazujących na stosowaniu węgla kamiennego i brunatnego. Dotyczy to szczególnie krajów takich, jak Chińska Republika Ludowa, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Indie oraz Rosja, a także dalszych krajów azjatyckich, m.in. Indonezji i Wietnamu.

Obroty na światowym rynku węgla wzrosły o 15% w stosunku do realizacji w roku 2009, co oznacza przyrost o 137 milionów ton. Dane za lata 2006, 2008, 2009 i 2010 podano w tabeli 2. Zestawienie wskazuje na utrzymujące się przodownictwo Australii i Indonezji. Skondensowane charakterystyki znaczących

eksporterów podano w dalszej części opracowania. W segmencie węgla koksującego obejmującym obroty o wielkości 250 mln ton (+ 49 mln ton) liczą się jedynie Australia – 159 mln ton (63%), USA – 48 mln ton (19%) i Kanada 27 mln ton (11%). W produkcji koksu i stali przoduje Chińska Republika Ludowa.

Charakterystyczne jest zróżnicowanie cen w aspekcie geograficznym. Większy popyt w obszarze azjatyckim spowodował, że ceny na tym rynku są wyższe, czego skutkiem są utrzymujące się trendy w kierunkach eksportu Indonezji, Republiki Południowej Afryki i Rosji. Kraje o najwyższym poziomie importu zestawiono w tabeli 3. Na tle tych wyni-

Tabela 3. Dziesiątka krajów o najwyższym poziomie importu węgla kamiennego w latach 2009 – 2010

Kraj	Import w latach (mln ton)		
	2008	2009	2010
1. Japonia	190	162	184
2. ChRL	41	127	166
3. Korea Południowa	100	103	111
4. Indie	54	59	86
5. Tajwan	65	59	64
6. Niemcy	44	37	26
7. Wielka Brytania	43	38	26
8. Włochy	26	23	23
9. Francja	19	16	16
10. USA	31	24	15
Razem „dziesiątka”	613	648	734
Udział w obrocie światowym	65,9%	70,7%	69,7%
Import – UE 27	216,8	189,5	181,7
Udział w obrocie światowym	23,3%	20,7%	17,3

ków widoczny jest rosnący „głód węgla” Chińskiej Republiki Ludowej i Japonii.

Kraje Unii Europejskiej odnawiały określone – choć zróżnicowane – symptomy wyjścia z dekoniunktury roku 2009, co odzwierciedlają procentowe przyrosty produktu społecznego brutto. W procesie tym przoduje Szwecja – 5,5%, przed Słowacją – 4,0%, Polską – 3,8% i Niemcami – 3,6%. Mniej korzystnie – od 1,8% do 1,3% – kształtują się te wskaźniki w przypadkach Francji, Włoch, Holandii i Wielkiej Brytanii. Komisja Unii zakłada utrzymanie się tych tendencji w kolejnych latach. Konsekwencją tego ożywienia jest (szacowany) przyrost zużycia nośników energii pierwotnej z 2,35 miliardów ton do 2,5 miliardów ton węgla umownego w 2010 roku. Struktura zużycia w tym okresie przedstawia się następująco: ropa naftowa – 35% (+ 1,0% do wykonania roku 2009), gaz ziemny – 25% (- 1,0%), węgiel – 17% (+ 1,0%), energia jądrowa – 14% (- 1,0%), energia odnawialna – 9,0%.

Wydobycie węgla kamiennego Unii zmniejszyło się nieznacznie z 134,7 mln ton do 133,7 mln ton; wydobycie węgla brunatnego obniżyło się natomiast o 10,0 milionów ton, z 406,6 do 396,6 milionów ton, przy czym znaczące jest zmniejszenie wydobycia w Grecji z 64,8 do 56,5 milionów ton. Import węgla kamiennego państw Unii Europejskiej zmniejszył się ze 189,5 mln ton do 181,7 mln ton. W grupie dostawców zmniejszenie tonażu węgla z Indonezji, Rosji i Południowej Afryki zrekompensowane zostało dostawami z Australii i ze Stanów Zjednoczonych.

Wielkość importu węgla kamiennego poszczególnych krajów Unii Europejskiej podano w tabeli 4.

W odniesieniu do znaczących eksporterów węgla kamiennego sformułowano uwagi w formie maksymalnie skondensowanej odnoszące się do charakterystycznych zjawisk występujących w tych krajach:

Australia dysponująca niezmiernym bogactwem surowców mineralnych zajmuje uprzywilejowaną pozycję strategiczną. Sprzyja temu dynamiczny rozwój gospodarki w Chińskiej Republice Ludowej generujący niespotykany dotąd popyt na paliwa i rudy metali. Szereg przedsiębiorstw chińskich, a także indyjskich, dąży do przejęcia w całości lub w części zakładów górniczych na piątym kontynencie.

Zasoby Australii, łącznie z Nową Zelandią, szacowane są aktualnie na 45 miliardów ton, co stanowi 6,2% zasobów światowych. Przy wydobyciu 355 milionów ton w 2010 roku, wyeksportowano łącznie 300 mln ton, w tym 159 mln ton węgla koksującego. Z kopalń głębinowych pochodzi 23% wydobycia. Australia podejmuje wiele prac w zakresie szeroko pojętej problematyki górnictwa węglowego.

Tabela 4. Import węgla kamiennego do krajów Unii Europejskiej w latach 2006-2010

Kraj	Import w latach (mln ton)			
	2006	2008	2009	2010
1. Niemcy	46,5	44,0	36,8	40,0
2. Wielka Brytania	49,0	43,2	38,1	25,9
3. Włochy	24,5	26,2	22,0	22,7
4. Francja	20,7	19,4	16,2	19,3
5. Hiszpania	22,6	16,5	17,1	12,8
6. Holandia	12,0	12,1	10,8	11,8
7. Polska	5,2	9,9	10,0	10,0
8. Finlandia	7,0	4,6	6,0	5,9
9. Dania	7,0	7,7	4,4	4,1
10. Austria	4,0	4,2	4,0	4,0
11. Słowacja	5,6	4,9	3,2	3,5
12. Belgia	9,0	6,0	4,1	3,5
13. Bułgaria	1,6	1,3	3,5	3,5
14. Szwecja	3,0	2,5	2,4	3,0
15. Portugalia	5,7	3,8	3,1	3,0
16. Irlandia	3,0	2,3	2,3	2,2
17. Republika Czeska	1,9	2,2	1,7	1,9
18. Węgry	1,9	1,9	1,4	1,8
19. Rumunia	3,3	3,2	1,2	1,4
Pozostałe kraje	2,6	0,9	1,2	1,4
Ogółem import do UE 27	236,1	216,8	189,5	181,7
Import koksu	12,0	11,0	8,0	8,0

Ograniczeniem tempa przyrostu produkcji są niedomagania w obszarze infrastruktury transportowej oraz brak odpowiednio wykwalifikowanych fachowców. W perspektywie roku 2030 przewiduje się wzrost eksportu do 400 – 500 milionów ton. Katastrofalne opady deszczu i powodzie na obszarze Queenslandu z końca 2010 roku spowodowały obniżenie produkcji eksportowej o 15 milionów ton w pierwszym kwartale bieżącego roku.

Indonezja jest największym eksporterem węgla energetycznego. W roku 2010 obsługiwany był głównie rynek azjatycki, przy czym najwięcej węgla wysłano do Chińskiej Republiki Ludowej – 74,9 mln ton (+ 35,5 mln ton), Indii – 44,4 mln ton, Korei Południowej – 43,2 mln ton i Japonii – 33,1 mln ton. W planach przewiduje się intensywną elektryfikację, która do 2018 roku zapewnić ma dostęp do energii elektrycznej dla 97% ludności. Wydobycie węgla wzrosnąć ma do 560 milionów ton w okresie do 2025 roku.

Rosyjska Federacja wydobywa około 100 milionów ton w kopalniach głębinowych. W eksporcie zmniejsza się sto-

pień wykorzystania portów bałtyckich; rośnie natomiast eksport poprzez porty Dalekiego Wschodu. Dostawy do krajów Unii zmniejszyły się łącznie o 8,1 mln ton do poziomu 37,4 mln ton; eksport do Niemiec wzrósł jednak do 10,3 mln ton (+ 0,9 mln ton). W trakcie realizacji jest rozbudowa mocy produkcyjnej na Syberii łącznie ze stosownym dopasowaniem systemu transportowo-przeładunkowego w aspekcie eksportu na rynek azjatycki. Plany przewidują podwyższenie potencjału eksportu do 135 mln ton w 2020 roku.

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, szczególnie prezydent Barack Obama, postrzegają węgiel jako najważniejszą rezerwę energetyczną. Wytwarzanie energii elektrycznej niezmiennie oparte jest – w decydujących rozmiarach – na tym paliwie. W budowie znajdują się elektrownie o łącznej mocy ponad 10 GW. Charakterystyczne dla górnictwa amerykańskiego jest elastyczne reagowanie na potrzeby tak rynku wewnętrznego, jak i zewnętrznego; dla Europy pozostają USA ważnym dostawcą węgla, szczególnie koksującego.

Ciekawostką są plany inwestycyjne dotyczące przygotowania portów Zachodniego Wybrzeża dla potrzeb eksportu węgla do Azji.

Kolumbia wykazuje systematyczny wzrost produkcji i eksportu. Tendencja ta z analogiczną dynamiką będzie kontynuowana. W budowie znajduje się nowy terminal Puerto Nuevo o zdolności przeładunkowej rzędu 30 mln ton/rok. Istotne znaczenie przypisuje się poszerzeniu Kanału Panamskiego, co pozwoli – po 2014 roku – na eksport węgla tą drogą do obszaru azjatyckiego z zastosowaniem mniejszych statków klasy Capesize, które dotąd zmuszone są żegluga wokół Przylądka Dobrej Nadziei. Ponad 31 mln ton węgla energetycznego skierowano do krajów Unii Europejskiej. „Znak czasu”: po raz pierwszy wysłano do Chin, Korei Płd. i na Tajwan łącznie ponad 8 milionów ton węgla.

Wenezuela, niegdyś postrzegana jako perspektywiczna gwarancja bezpieczeństwa energetycznego Europy i konkurent Polski na kontynentalnym rynku węglowym, daleka jest nawet od osiągnięcia górnego pułapu eksportu, ustalonego przez prezydenta Chaveza na poziomie 10 milionów ton. Niezwykle gwałtowne ulewę w 2010 roku w okresie dłuższym od trzech miesięcy spowodowały praktycznie wstrzymanie wydobycia i transportu. W dalszym ciągu – i tak też pozostanie – węgiel z odkrywek dostarczany jest do portów z zastosowaniem samochodów ciężarowych. Całość wydobycia 3,8 mln ton (3,7 i 6,2 mln ton w latach poprzednich) kierowana jest do odbiorców

zagranicznych. Do Europy trafiają wielkości porównywalne z dostawami węgla norweskiego ze Spitsbergenu.

Republika Południowej Afryki w programie rozwoju energetyki na najbliższe 20 lat, zakłada zmniejszenie udziału węgla w procesach produkcji energii elektrycznej z 90% do 48%; jednak bez ilościowej redukcji, gdyż zdolności produkcyjne budowanych elektrowni o wyższej sprawności wzrosnąć mają z dotychczasowych 40 GW na 92 GW. Ponadto wykorzystana zostanie energia jądrowa, energie odnawialne oraz gaz ziemny. Do produkcji paliw syntetycznych zużyto kolejne 45 milionów ton węgla kamiennego. W zakresie wydobycia tego surowca nie przewiduje się znaczących przyrostów. W eksporcie maleją dostawy do Europy, co m.in. jest konsekwencją wysyłki węgla do Indii i Chińskiej Republiki Ludowej.

W Mozambiku, Zimbabwie i Botswanie prowadzone są prace związane z eksploatacją węgla kamiennego o regionalnie zróżnicowanym stopniu zaawansowania.

Kanada pozostaje tradycyjnym eksporterem głównie węgla koksującego dla obszaru Pacyfiku i Ameryki Łacińskiej. Wielkość produkcji jest elastycznie dopasowywana do rozmiarów popytu.

Chińska Republika Ludowa w dalszym ciągu dynamicznie rozwija górnictwo węglowe oraz energetykę na tym paliwie opartą. W konkretnych zamierzeniach zakłada się zorganizowanie centrów wydobywczych – państwowych koncernów – z produkcją większą od 100 mln ton. Do wiodących koncernów zaliczają się m.in. Shenhua Group, China National Group,

Shanxi Coking Coal Group. Niezmiennie nagleśnia się zamiar istotnej redukcji liczby małych kopalń (aktualnie około 35% wydobycia). Zdolność produkcyjna koksowni wynosi około 400 mln ton. Produkcja węgla narastać będzie w tempie 150 – 200 mln ton/rok. Chłonność chińskiego rynku ma decydujący wpływ na wiele parametrów opisujących stan i rozwój gospodarki globalnej.

Wietnam podwyższył swą produkcję o 7 mln ton do poziomu 50 mln ton, co traktowane jest jako chwilowy nieprzekraczalny szczyt wydobycia. W kolejnych latach planuje się określone przywrócenie równowagi w aspekcie zapotrzebowania wewnętrznego i zewnętrznego. Eksport, głównie niskokalorycznego węgla antracytowego, kierowany jest przede wszystkim do Chin.

Mongolia dysponuje największymi rezerwami węgla koksującego w skali światowej. Koncern Shenhua Group jako pierwszy pozyskuje znaczące ilości węgla dla chińskich koksowni. Szereg dalszych przedsiębiorstw, także europejskich, zamierza w Mongolii przy pomocy rządów ulokować swe inwestycje bazujące na tutejszym bogactwie surowców mineralnych. Symptomatyczna jest wizyta szefowej rządu Republiki Federalnej Niemiec, Angeli Merkel, (także w Wietnamie) w połowie października bieżącego roku.

W planach jest budowa linii kolejowych tworzących nowe połączenia z portami Dalekiego Wschodu z pominięciem Chin.

Republika Czeska utrzymuje swą produkcję i eksport węgla na poziomie średniej ostatnich lat z niewielkimi odchyleniami.

Polska w ocenie ekspertów zagranicznych zaliczana jest do grupy importerów netto węgla kamiennego.

Tyle ogłód sytuacji górnictwa światowego w maksymalnym skrócie. Najbliższe lata spowodują niewątpliwie weryfikację zarysowanych planów i prognoz, formułowanych niekiedy nazbyt optymistycznie. W okresie tym, po przezwyciężeniu skutków kryzysu, możliwe będzie również obiektywne zdefiniowanie pozycji węgla w polityce energetycznej Unii Europejskiej z uwzględnieniem horyzontów lat 2030 i 2050. Wpływ na te prognozy mieć będą ponadto wnioski wynikające z analizy katastrofy elektrowni atomowej w Fukusimie.

Dr inż. Gerard Fabian

*Opracowano specjalnie dla BIULETYNU GÓRNICZEGO
Neuwied, dnia 21.10.2011*